

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ Nr. 61/2008

privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii

M.Of. nr. 385 din 21.5.2008

Având în vedere că România a trecut de la statutul de stat asociat la cel de membru cu drepturi și obligații depline și că s-a alăturat astfel unei uniuni de state europene care împărtășesc aceleași valori, având în centru respectul pentru demnitatea umană, democrația, statul de drept și respectarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, că obiectivul principal al României la acest moment îl constituie consolidarea progreselor și reformelor realizate pentru asigurarea unei integrări depline în structurile comunitare, precum și faptul că, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, are, conform legislației comunitare, obligația de a transpune în totalitate acquis-ul comunitar începând cu data de 1 ianuarie 2007,

ținând cont de cerințele Uniunii Europene privind necesitatea implementării principiului egalității de șanse între femei și bărbați pentru a asigura dezvoltarea unei societăți democratice, se impune adoptarea unor măsuri imediate prin care să se poată realiza aplicarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.

Adoptarea prezentei ordonanțe de urgență se impune și pentru a respecta termenele stabilite pentru România în vederea preluării normelor comunitare europene.

Astfel, se evită posibilitatea declanșării procedurii de infringement de către Comisie împotriva României sau a inițierii unor acțiuni în justiție de către persoanele discriminate, Curtea Europeană de Justiție având posibilitatea de a impune României aplicarea retroactivă a principiului egalității de tratament.

Prin Scrisoarea de punere în întârziere nr. C (2008)382 din 28 ianuarie 2008, comunicată prin Infograma nr. 934 din 30 ianuarie 2008 a Reprezentanței Permanente a României la Uniunea Europeană, Comisia Europeană a atras atenția autorităților române asupra necomunicării măsurilor de transpunere a directivei europene, declanșând cu privire la România acțiunea în constatarea neîndeplinirii obligațiilor ca stat membru.

Comisia Europeană a solicitat Guvernului României să îi comunice, în termen de două luni de la data comunicării scrisorii, adică până la 28 martie 2008, măsurile privind transpunerea completă a directivei.

Luând în considerare că toate aceste elemente vizează interesul public și constituie situații extraordinare, a căror reglementare nu poate fi amânată,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1

Prezenta ordonanță de urgență reglementează măsurile pentru aplicarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați, denumit în continuare *principiul egalității de tratament*, în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.

Art. 2

Prezenta ordonanță de urgență stabilește cadrul pentru combaterea discriminării bazate pe criteriul de sex în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, în vederea punerii în practică a principiului egalității de tratament.

Art. 3

(1) Prezenta ordonanță de urgență se aplică tuturor persoanelor fizice și juridice din sectorul public sau privat, inclusiv organismelor publice, care furnizează bunuri și servicii aflate la dispoziția publicului, independent de persoana în cauză, atât în ceea ce privește sectorul public, cât și cel privat, și care sunt oferite în afara vieții private și familiale și privesc tranzacțiile care se derulează în acest cadru.

(2) Prezenta ordonanță de urgență nu se aplică în domeniul:

a) mass-mediei și publicității;

b) educației;

c) ocupării forței de muncă, al muncii și al activităților independente.

Art. 4

În cuprinsul prezentei ordonanțe de urgență, termenii *discriminare directă*, *discriminare indirectă*, *hărțuire* și *hărțuire sexuală* au înțelesul definit la art. 4 din Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, republicată.

CAPITOLUL II

Principiul egalității de tratament

Art. 5

În sensul prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, prin *principiul egalității de tratament* se înțelege:

a) că nu va exista nicio discriminare directă bazată pe criteriul de sex, inclusiv aplicarea unui tratament mai puțin favorabil femeilor pe motive de sarcină și maternitate;

b) că nu va exista nicio discriminare indirectă bazată pe criteriul de sex.

Art. 6

(1) Orice formă de discriminare bazată pe criteriul de sex este interzisă.

(2) În sensul prezentei ordonanțe de urgență, hărțuirea, hărțuirea sexuală și dispoziția de a discrimina o persoană pe baza criteriului de sex constituie discriminare.

(3) Orice măsură sau decizie de discriminare directă ori indirectă împotriva unor persoane pe criterii de sex este considerată discriminatorie.

(4) Este interzis ca deciziile privind o persoană să fie afectate de acceptarea sau respingerea de către persoana în cauză a unui comportament ce ține de hărțuirea ori de hărțuirea sexuală a acesteia.

(5) Nu sunt considerate discriminări:

a) măsurile speciale prevăzute de lege pentru protecția maternității, nașterii și alăptării;

b) diferențele de tratament bazate pe o caracteristică de sex, dacă furnizarea de bunuri și servicii destinată în exclusivitate sau cu precădere persoanelor de un anumit sex este justificată de un scop legitim, iar mijloacele de realizare a acestui scop sunt potrivite și necesare.

modificat de

Lege nr. 62/2009 - pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 61/2008 privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii din 1 aprilie 2009, M. Of. 229/2009;

CAPITOLUL III

Calculul actuarial, cooperarea administrativă și diseminarea informațiilor

Art. 7

(1) Utilizarea elementului sex ca factor în calcularea primelor și beneficiilor, în cadrul serviciilor de asigurare și a serviciilor financiare conexe, nu trebuie să determine diferențe în materie de prime și beneficii pentru persoana asigurată, în toate contractele noi încheiate după data de 21 decembrie 2007.

~~(2) Sunt exceptate de la aplicarea prevederilor alin. (1) contractele care conțin diferențe proporționale în materie de prime și beneficii pentru persoanele asigurate, încheiate cu respectarea următoarelor condiții:~~

~~a) elementul sex este un factor determinant în evaluarea riscului;~~

~~b) metoda de calcul a primelor și beneficiilor se bazează pe date actuariale și statistice relevante și realiste, prelucrate, publicate și actualizate regulat.~~

~~(2) Abrogat.~~

~~(3) Autoritatea de supraveghere în domeniul asigurărilor și autoritatea de supraveghere în domeniul pensiilor private vor emite în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a legii de aprobare a prezentei ordonanțe de urgență norme privind modul de aplicare a prevederilor alin. (2) lit. b).~~

~~(3) Abrogat.~~

~~(4) Autoritatea de supraveghere în domeniul asigurărilor și autoritatea de supraveghere în domeniul pensiilor private au obligația să comunice anual Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, denumită în continuare ANES, derogările de la aplicarea prevederilor alin. (1), însoțite de datele statistice relevante. Prima comunicare va fi făcută la un an de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.~~

(4) Abrogat.

(5) Societățile care oferă servicii de asigurare, servicii financiare conexe și pensii private au obligația să analizeze existența în cadrul contractelor pe care le încheie a oricăror costuri legate de sarcină și maternitate, pentru persoanele asigurate, care determină diferențe în materie de prime și beneficii, în vederea eliminării acestora până la data de 21 decembrie 2009.

(6) Menținerea în cadrul contractelor, după data de 21 decembrie 2009, a oricăror clauze care să determine, pentru persoana asigurată, diferențe în materie de prime și beneficii ca urmare a costurilor legate de sarcină și maternitate este interzisă.

(7) ANES este instituția responsabilă cu asigurarea informării Comisiei cu privire la aplicarea principiului egalității de tratament în domeniul accesului la bunuri și servicii și furnizării de bunuri și servicii și la derogările pe care România le aplică în domeniul reglementat de prezenta ordonanță de urgență.

(8) Informațiile disponibile referitoare la aplicarea prezentei ordonanțe de urgență sunt comunicate de către ANES Comisiei Europene până la data de 21 decembrie 2009 și la fiecare 5 ani după această dată.

(9) ANES comunică neîntârziat Comisiei Europene că termenul pentru implementarea măsurilor de conformare cu prevederile alin. (5) este 21 decembrie 2009.

modificat de

Lege nr. 128/2013 - pentru abrogarea alin. (2)–(4) ale art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 61/2008 privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii din 26 aprilie 2013, M. Of. 248/2013;

Lege nr. 62/2009 - pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 61/2008 privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii din 1 aprilie 2009, M. Of. 229/2009;

Art. 8

(1) Pentru exercitarea prevederilor prevăzute de prezenta ordonanță de urgență, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, denumit în continuare *CNCD*, și ANES vor colabora, pe bază de protocoale, cu autoritățile de supraveghere competente în domeniul asigurărilor, pensiilor private, serviciilor financiare conexe și al prestării de servicii.

(2) După intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, ANES, *CNCD*, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, denumită *CSA*, și Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, denumită *CSSPP*, au obligația de a asigura informarea corespunzătoare a tuturor persoanelor interesate și de a încuraja dialogul cu organismele interesate cu privire la prevederile acesteia.

(3) Prevederile prezentei ordonanțe de urgență vor fi publicate pe site-urile acestor instituții și vor face obiectul unor campanii de informare organizate de către ANES.

CAPITOLUL IV

Apărarea drepturilor

Art. 9

(1) Orice persoană are dreptul ca, în cazul în care se consideră discriminată pe baza criteriului de sex în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, să formuleze sesizări/reclamații către furnizorul de bunuri și servicii sau împotriva lui, dacă acesta este direct implicat.

(2) În cazul în care această sesizare/reclamație nu a fost rezolvată la nivelul furnizorului de bunuri și servicii prin conciliere, persoana care prezintă elemente de fapt, ce conduc la prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte bazate pe criteriul de sex privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, are dreptul să sesizeze CNCD și să introducă la instanța judecătorească competentă, în a cărei circumscripție teritorială își are domiciliul sau reședința, potrivit dreptului comun, cerere împotriva autorului discriminării pentru despăgubiri materiale și/sau daune morale, precum și pentru înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii.

(3) Cererea prevăzută la alin. (2) poate fi formulată într-un interval de 3 ani de la data săvârșirii faptei.

Art. 10

(1) Instanța judecătorească competentă sesizată cu un litigiu poate, din oficiu, să dispună ca persoanele responsabile să pună capăt situației discriminatorii într-un termen pe care îl stabilește.

(2) Instanța de judecată competentă potrivit legii va dispune ca persoana vinovată să plătească despăgubiri persoanei discriminate după criteriul de sex într-un cuantum ce reflectă în mod corespunzător prejudiciul pe care aceasta l-a suferit.

(3) Prejudiciul suferit de persoana vătămată trebuie să fie în mod real, efectiv și proporțional reparat sau compensat.

(4) Valoarea despăgubirilor va fi stabilită de către instanță, potrivit legii.

Art. 11

Asociațiile, organizațiile neguvernamentale care urmăresc protecția drepturilor omului sau alte persoane juridice care au, conform criteriilor stabilite de legislația în vigoare, interes legitim să vegheze la respectarea principiului egalității de tratament în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii pot, în numele sau în sprijinul reclamantului, cu acordul acestuia, să se angajeze în orice procedură administrativă și/sau judiciară, în scopul respectării obligațiilor decurgând din prezenta ordonanță de urgență.

Art. 12

(1) Persoana care se consideră lezată prin nerespectarea principiului egalității de tratament în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii trebuie să probeze în fața unei instanțe sau a unei autorități competente fapte pe care se întemeiază pretinsa discriminare, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea/reclamația sau, după caz, cererea de chemare în judecată îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în cadrul procedurilor penale.

(3) Dispozițiile alin. (1) se aplică și în cazul asociațiilor, organizațiilor sau altor persoane juridice prevăzute la art. 11.

Art. 13

Cererile persoanelor care se consideră discriminate pe baza criteriului de sex în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, adresate instanțelor judecătorești competente, sunt scutite de taxa de timbru.

Art. 14

Orice tratament sau consecință nefavorabilă ca reacție la o plângere ori acțiune în justiție referitoare la aplicarea principiului egalității de tratament în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii este interzis.

CAPITOLUL V

Sanțiuni

Art. 15

(1) Încălcarea prevederilor prezentei ordonanțe de urgență atrage răspunderea contravențională a persoanelor vinovate.

(2) Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 1.500 lei la 15.000 lei încălcarea dispozițiilor art. 6 alin. (1)–(4), ale art. 7 alin. (1), (6) și (7), precum și ale art. 14.

(3) Discriminarea bazată pe două sau mai multe criterii se sancționează potrivit dispozițiilor art. 8 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

modificat de

Lege nr. 62/2009 - pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 61/2008 privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii din 1 aprilie 2009, M. Of. 229/2009;

Art. 16

Constatarea și sancționarea contravențiilor prevăzute de prezenta ordonanță de urgență se fac de către CNCD, conform procedurii reglementate de Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

modificat de

Lege nr. 62/2009 - pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 61/2008 privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii din 1 aprilie 2009, M. Of. 229/2009;

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale

Art. 17

Prezenta ordonanță de urgență nu aduce atingere libertății individului de a-și alege partenerii contractuali, cu condiția ca această alegere să nu fie determinată de sexul persoanei respective.

Art. 18

Prezenta ordonanță de urgență nu aduce atingere dispozițiilor mai favorabile referitoare la protecția femeilor în ceea ce privește sarcina și maternitatea.

Art. 19

(1) Dispozițiile contrare principiului egalității de tratament în ceea ce privește accesul la furnizarea de bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii din contracte sau din regulamentele interne ale întreprinderilor, cu sau fără scop lucrativ, ori ale societăților de asigurare, reasigurare vor fi modificate, în caz contrar prevederile respective devenind inaplicabile.

(2) Autoritățile care au responsabilități de autorizare, supraveghere și reglementare în domeniul asigurărilor și pensiilor private se asigură că la elaborarea, după data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, a oricăror reglementări legislative și/sau administrative vor lua în considerare respectarea principiului egalității de tratament.

Prezenta ordonanță de urgență transpune Directiva Consiliului 2004/113/CE din 13 decembrie 2004 privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L 373/37 din 21 decembrie 2004.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:

Ministrul muncii, familiei și egalității de șanse,

Paul Păcuraru

Departamentul pentru Afaceri Europene,

Adrian Ciocănea,

secretar de stat

p. Ministrul economiei și finanțelor,

Elena Doina Dascălu,

secretar de stat